

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 11 юли 2023 г.
(OR. en)

11761/23

CYBER 184
DROIPEN 107
IA 180
JAI 998
MI 607
TELECOM 229

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	10 юли 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 363 final
Относно:	ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА с оценка на степента, в която държавите членки са предприели необходимите мерки за спазване на Директива (ЕС) 2019/713 за борба с измамите със и подправянето на непарични платежни средства и за замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 363 final.

Приложение: COM(2023) 363 final

Брюксел, 10.7.2023 г.
COM(2023) 363 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

с оценка на степента, в която държавите членки са предприели необходимите мерки за спазване на Директива (ЕС) 2019/713 за борба с измамите със и подправянето на непарични платежни средства и за замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета

1. Въведение

Измамите със и подправянето на непарични платежни средства, като кредитни или разплащателни карти, са източник на приходи за организираната престъпност и дават възможност за извършване на други престъпни дейности, като тероризъм, трафик на наркотици и трафик на хора. Тези престъпления причиняват значителни загуби: през 2019 г. измамните трансакции, при които са използвани карти, издадени в рамките на единната зона за плащания в евро (ЕЗПЕ), са били на обща стойност 1,87 милиарда евро¹. По-голямата част от измамните трансакции са свързани с измами при липсата на карта (ЛК): през 2019 г. 80 % от стойността на измамите с карти са резултат от трансакции при липсата на карта, т.е. плащания по интернет, по пощата или чрез телефона². През 2019 г. на измамите при липсата на карта се падат 1,50 милиарда евро загуби от измами, което е с 4,3 % повече спрямо предходната година³.

Налице е ясно трансгранично измерение: повече от половината от общата стойност на измамите през 2019 г. е свързана с трансгранични трансакции в рамките на ЕЗПЕ. От географска гледна точка вътрешните трансакции представляват 89 % от стойността на всички трансакции с карти през 2019 г., но само 35 % от измамните трансакции. Трансграничните трансакции в рамките на ЕЗПЕ представляват 9 % от всички трансакции с карти по отношение на стойността, но 51 % от докладваните измами⁴.

За да се борят ефективно с тези престъпления, държавите членки трябва да определят заедно кои деяния следва да се считат за измама със и подправяне на непарични платежни средства. Освен това те трябва да имат приблизително еднакъв размер на санкциите и да разполагат с оперативните средства за съобщаване за престъпления и обмен на информация между органите. Съответно на 17 април 2019 г. Европейският парламент и Съветът приеха Директива 2019/713 (директивата) за борба с измамите със и подправянето на непарични платежни средства и за замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета⁵. С настоящия доклад се изпълнява изискването по член 21 от директивата.

1.1. Цели и приложно поле на директивата

Целите на директивата са да се сближи наказателното право на държавите членки⁶ в сферата на измамите със и подправянето на непарични платежни средства и да се подобри сътрудничеството между компетентните органи. За тази цел с директивата се установяват минимални правила във връзка с определянето на престъпленията и наказанията. Приложното поле на директивата е широко, като обхваща всяко „невеществено или веществено защитено устройство, защитен предмет или защитен запис, или съчетание от тях, различни от законно платежно средство, и които самостоятелно или едновременно с процедура или набор от процедури позволяват на притежателя или ползвателя си да прехвърля пари или парична стойност, включително чрез цифрови разменни единици“ —

¹ Европейска централна банка, Седми доклад относно измамите с карти, достъпен на следния адрес: <https://www.ecb.europa.eu/pub/cardfraud/html/ecb.cardfraudreport202110~cac4c418e8.bg.html>

² Пак там.

³ Пак там.

⁴ Пак там.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0713>.

⁶ Оттук нататък в текста, освен ако не е посочено друго, „държавите членки“ или „всички държави членки“ означава обвързаните от директивата държави членки, т.е. всички освен Дания и Ирландия, които не участват в приемането на директивата в съответствие с Протокола относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и в съответствие с Протокол 21 относно позицията съответно на Обединеното кралство и Ирландия.

член 2, буква а)⁷. Например мобилно приложение за плащане едновременно с процедурата за разрешаване (например ПИН) ще бъде обхванато от това определение. То обхваща също така виртуални валути — член 2, буква г) и член 6.

В директивата са определени конкретни престъпления, а именно:

- измамливо използване на непарични платежни инструменти (член 3);
- престъпления, свързани с измамливото използване на налични непарични платежни инструменти (член 4);
- престъпления, свързани с измамливото използване на безналични непарични платежни инструменти (член 5);
- измами, свързани с информационните системи (член 6);
- незаконно предоставяне на инструменти, използвани за извършване на посочените престъпления (член 7).

В допълнение към това директивата **предвижда наказателна отговорност** и при подбuditелство, помагачество и опит от страна на физически и/или юридически лица за извършване на някое от гореизброените престъпления (член 8).

Минималният срок на максималните **наказания** за посочените в директивата престъпления е предвиден в член 9.

В по-нататъшните членове се определят минималните условия за **подвеждане под отговорност на юридическите лица** (член 10) и налагане на санкции, които включват имуществени санкции от наказателноправен или друг характер, и се предоставя примерен списък с други санкции спрямо тях (член 11).

Целта на член 12 е да се гарантира, че извършителите, посочени в директивата, са подложени на наказателно преследване по отношение на престъпленията по членове 3—8 от директивата. Трябва да се установи **подсъдност** на държавата членка, ако а) престъплението е извършено изцяло или отчасти на нейна територия и/или б) извършителят е неин гражданин. С други думи, в член 12, параграф 1, буква а) от директивата се определя принципът на териториалност, докато буква б) води към личния принцип.

Член 13, параграф 1 от директивата предвижда, че **средствата за разследване** с цел разследване или наказателно преследване на престъпленията по членове 3—8 следва да бъдат ефективни, пропорционални на извършеното престъпление и достъпни за лицата, звената или службите. Съгласно член 13, параграф 2 от директивата информацията относно престъпленията по членове 3—8 следва да достига без неоправдано забавяне до органите, участващи в разследването или наказателното преследване на тези престъпления.

По отношение на обмена на информация в член 14 се предвижда задължение за държавите членки да осигурят наличието на оперативни национални **звена за контакт**, които са на разположение 24 часа в денонощието и седем дни в седмицата, за да са в състояние да отговорят на спешно искане от друга държава в рамките на осем часа.

Освен това в член 15, параграф 1 от директивата се предвижда задължение за държавите членки да създадат подходящи канали за **подаване на сигнали за извършени престъпления** по членове 3—8 до публичните органи без неоправдано забавяне. Поспециално финансовите институции се приканват да подават сигнали до правоприлагащите и съдебните органи за вероятни измами (член 15, параграф 2). Подаването на сигнали често е отправната точка на наказателното разследване (съображение 27).

⁷ Всички членове, на които се прави позоваване, са част от директивата, освен ако не е посочено друго.

И накрая, членове 16 и 17 от директивата се отнасят съответно до **помощ и подкрепа за пострадалите и предотвратяване на престъпления**.

1.2 Цел и методика на доклада

В член 20 от директивата от държавите членки се изисква до 31 май 2021 г. да въведат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с директивата, и да ги съобщят на Комисията.

С настоящия доклад се изпълнява изискването съгласно член 21 от директивата Комисията да докладва на Европейския парламент и на Съвета, като оценява степента, в която държавите членки са предприели необходимите мерки, за да се съобразят с директивата. В доклада, който е първият съгласно член 21, е представен преглед на основните мерки за транспониране, предприети от държавите членки.

Транспонирането от държавите членки включи събиране на информация за съответното законодателство и административни мерки, анализ на информацията, изготвяне на ново законодателство или в повечето случаи изменение на действащи актове, процеса до приемането им и накрая докладването им към Комисията.

До крайния срок за транспониране (31 май 2021 г.) 9 държави членки са уведомили Комисията, че са завършили изцяло транспонирането на директивата, и са съобщили своите мерки за транспониране. През юли 2021 г. Комисията откри производства за установяване на нарушения, представляващо непредоставяне на информация относно националните мерки за транспониране спрямо останалите 16 държави членки: AT, BE, BG, CY, CZ, EL, ES, HR, IT, LU, LV, MT, PL, PT, RO и SI⁸. Въпреки че оттогава 15 държави членки са уведомили за своите мерки за транспониране, към 30 април 2023 г. срещу България все още е открито производството за установяване на нарушение, представляващо непредоставяне на информация относно националните мерки за транспониране⁹.

Последващите описание и анализ в настоящия доклад се основават на информацията относно националните мерки за транспониране, предоставена от държавите членки към 31 януари 2023 г. Уведомленията, получени след тази дата, не са взети под внимание. Всички мерки, за които е подадено уведомление, позоваващи се на национално законодателство, бяха взети под внимание, както и съдебни решения и по целесъобразност общата правна теория. Освен това в хода на анализа Комисията се свърза пряко с държавите членки по целесъобразност, за да получи допълнителна информация или пояснения. Цялата събрана информация е взета под внимание в анализа.

Освен установените в настоящия доклад проблеми може да има допълнителни предизвикателства при транспонирането и други разпоредби, които не са докладвани на Комисията, или възникнали впоследствие законодателни и незаконодателни развития. Следователно настоящият доклад не пречи на Комисията да оцени по-нататък някои разпоредби и да продължи да подкрепя държавите членки при транспонирането и прилагането на директивата.

⁸ В настоящия документ държавите членки са посочени със съкращения в съответствие със списъка на адрес: <https://publications.europa.eu/code/bg/bg-5000600.htm>.

⁹ Информация за решенията на Комисията относно производства за установяване на нарушение е налична на адрес: https://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions/screen/home?lang_code=bg.

2. Мерки за транспониране

2.1 Правни определения

В член 2 са дадени определенията на използваните в нея основни термини, а именно: непаричен платежен инструмент; защитено устройство, защитен предмет или защитен запис; цифрова разменна единица; виртуална валута; информационна система; компютърни данни; юридическо лице.

Като цяло държавите членки са транспонирали определенията, като са използвали закони, предхождащи директивата или приети след нейното влизане в сила. В някои случаи, въпреки че липсват разпоредби, в които определенията да са специално дадени, разпоредбите за престъпленията са транспонирани чрез общи разпоредби на Наказателния кодекс, които имат по-широк обхват, например разпоредби относно кражбите. Поради тази причина непредоставянето на информация за дословно транспониране на определението не означава непременно непълнота или несъответствие.

Освен това няколко от определенията са свързани пряко с определения, предвидени в други директиви.

а) Непарични платежни инструменти

При оценката беше открит поне един случай на непълно транспониране, тъй като определението, дадено в Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета, не беше актуализирано. Следователно то се отнася само до веществени платежни инструменти и не обхваща „защитено устройство, защитен предмет или защитен запис, или съчетание от тях“, както е предвидено в определението в директивата.

б) Защитено устройство, защитен предмет или защитен запис

Няколко държави членки не са транспонирали това определение (BG, CZ, EE, ES, FI, HR, LT, NL, PL, PT, RO, SI). Това не е счетено задължително за случай на несъответствие, тъй като обикновено значението не се нуждае от разяснение или може да бъде извлечено от формулировката на определението за непаричен платежен инструмент. В някои държави концепцията е обяснена при подготвителната работа.

в) Цифрови платежни средства и виртуална валута

Тези две определения заемат централно място в Директива 2019/713, чиято основна цел беше да се обърне внимание на факта, че Рамково решение 2001/413/ЖНА вече не отразява настоящите реалности и не отговаря в достатъчна степен на новите предизвикателства и технологичното развитие, като например виртуалните валути и мобилните плащания, които трябваше да бъдат включени, за да се гарантира всеобхватен отговор на явлението и да се запълнят нежеланите пропуски в криминализирането.

Основният проблем при транспонирането е да бъде обхваната виртуалната валута, определено в член 2, буква г) от Директивата. Въпреки че определение за електронните пари е предвидено във всички държави членки, често в резултат на транспонирането на Директивата относно електронните пари¹⁰, определенията за виртуалните пари и тяхното обхващане невинаги са ясни.

В НУ виртуалната валута се счита за имущество и за електронни данни и може да бъде предмет на конфискация на имущество и изземване. По подобен начин в законодателството на РЛ липсва определение за виртуална валута, като налице известна степен на несигурност дали тя ще бъде обхваната от различните престъпления, свързани с транспонирането на директивата, въпреки че някои автори считат, че виртуалната валута би могла да попада в обхвата на разпоредбите на Наказателния кодекс, уреждащи престъпленията, свързани с информация, носители на данни или информационни данни.

Много държави членки са транспонирани тези определения чрез финансови правила, а не в наказателното право (AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, HR, HU, LT, LU, LV, SI). Не във всички тези случаи обаче съществува връзка със съответните разпоредби в националното законодателство, в които престъпленията са определени. И накрая, в три държави членки (IT, MT, RO) и двете определения са транспонирани в Наказателния кодекс.

г) Информационна система

В член 2, буква д) се дава определение за „информационна система“, като се прави връзка с член 2, буква а) от Директива 2013/40/ЕС. Всички държави членки са транспонирани определенията в съответствие с директивата.

д) Компютърни данни

Компютърните данни са определени в член 2, буква е), като се прави връзка с член 2, буква б) от Директива 2013/40/ЕС. Всички държави членки са транспонирани член 2, буква е) в съответствие с директивата.

е) Юридическо лице

И накрая, в член 2, буква ж) се дава определение за „юридическо лице“. Почти всички държави членки са транспонирани този термин в законодателството си. Единственото изключение е SE, в която не е предвидено определение за „юридическо лице“. Най-близкият термин, използван при транспонирането, е „предприятие“. Определение за този термин не е дадено в нито един правен текст, нито пък в доктрина или в съдебната практика.

2.2 Специфични престъпления

а) Измамливо използване на непарични платежни инструменти

¹⁰ Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 10.10.2009 г.).

С член 3, буква а) от директивата от държавите членки се изисква да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че измамливото използване на откраднат или незаконно получен или придобит по друг начин непаричен платежен инструмент, когато е извършено умишлено, се наказва като престъпление.

25 държави членки са транспонирали член 3, буква а) от Директивата. От 25-те държави 14 са транспонирали директивата чрез разпоредба конкретно относно измамливото използване на непарични платежни инструменти (AT, CY, ES, FI, HU, IT, LT, MT, NL, PT, RO, SE, SI, SK). В останалите държави членки е създадена връзка с разпоредбите за по-общи престъпления, като измама и компютърна фалшификация, или измама, свързана с платежни средства, която не се ограничава до непарични платежни инструменти (BE, BG, CZ, DE, EE, EL, FR, HR, LU, LV, PL, SE, SK).

В правото на HR не е създадена връзка с разпоредбата за използването на откраднат или незаконно получен или придобит по друг начин непаричен платежен инструмент; разпоредбата за транспониране в Унгария се отнася само до електронни непарични платежни инструменти.

Съгласно член 3, буква б) от директивата държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че измамливото използване на неистински или преправен непаричен платежен инструмент, когато е извършено умишлено, се наказва като престъпление.

Като цяло член 3, буква б) е транспониран напълно.

За да транспонират директивата, 15 държави членки препращат към националните разпоредби относно непаричните платежни инструменти (AT, CY, DE, EE, ES, FI, HR, HU, IT, LT, MT, NL, PT, RO, SI), докато националното законодателство за транспониране в десет държави членки обхваща по-общи престъпления, като кражба или измама, или престъпления, свързани с платежни инструменти, но не конкретно с непарични инструменти (BE, BG, CZ, EL, FR, LU, LV, PL, SE, SK).

б) Престъпления, свързани с измамливото използване на налични непарични платежни инструменти

С член 4 от директивата от държавите членки се изисква да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато са извършени умишлено, посочените в неговите алинеи деяния се наказват като престъпление. Алинеите включват кражбата или незаконното получаване по друг начин на наличен непаричен платежен инструмент (буква а); изготвянето на неистински или преправянето на наличен непаричен платежен инструмент с цел измама (буква б); държането на откраднат или незаконно получен по друг начин или на неистински или преправен наличен непаричен платежен инструмент с цел измамливо използване (буква в); набавянето за себе си или за друго, включително получаването, придобиването, купуването, прехвърлянето, внасянето, изнасянето, продажбата, транспортирането или разпространението на откраднати, неистински или преправени налични непарични платежни инструменти с цел измамливо използване (буква г).

Въпреки че член 4 изглежда е транспониран повече или по-малко буквално, в някои случаи националното транспониране повдига въпроси, когато става въпрос за конкретните действия по набавянето за себе си или за друго на откраднати, неистински или преправени налични непарични платежни инструменти с цел измамливо използване.

в) Престъпления, свързани с измамливото използване на безналични непарични платежни инструменти

С член 5 от директивата се криминализират действията, свързани с измамливото използване на безналични непарични платежни инструменти. При анализа беше установено, че транспонирането на този член изглежда не е създадо затруднения. В повечето случаи националната разпоредба се прилага както за налични, така и за безналични непарични платежни инструменти. Около половината от държавите членки са транспонирали член 5 от директивата чрез по-обща разпоредби (BE, BG, DE, EE, FI, HR, FR, LV, PL, SE, SK), а повече от половината от тях са го транспонирали чрез разпоредба, отнасяща се конкретно до измамливото използване на непарични платежни инструменти (AT, CY, CZ, EL, ES, HU, IT, LT, LU, NL, PT, RO, SI).

г) Измами, свързани с информационните системи

С член 6 от директивата държавите членки се задължават да гарантират, че се наказва като престъпление прехвърлянето на пари, на парична стойност или на виртуална валута, когато е извършено или причинено умишлено, с цел получаване на противозаконна облага от извършителя или трето лице и при което се причинява противозаконна загуба на собственост другиму, чрез неправомерно възпрепятстване на функционирането на информационна система или намеса във функционирането ѝ (член 6, буква а); или чрез неправомерно въвеждане, промяна, изтриване, предаване или заличаване на компютърни данни (член 6, буква б). Всички държави членки са транспонирали член 6.

д) Инструменти, използвани за извършване на престъпления

С член 7 от директивата от държавите членки се изисква да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че се наказват като престъпление произвеждането, набавянето за себе си или за друго, или предоставянето на устройство или на инструмент, на компютърни данни или на всякакви други средства, които са основно предназначени или специално приспособени за извършване на някое от престъпленията по член 4, букви а) и б), член 5, букви а) и б) или член 6, най-малко когато деянията са извършени с намерението тези средства да бъдат използвани.

По-голямата част от държавите членки са транспонирали член 7 от директивата (AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IT, LT, LV, NL, RO, SE, SI, SK).

Шест държави са транспонирали член 7 от директивата чрез разпоредби, които препращат към по-обща разпоредби относно престъпления от общ характер, като например кражба, или относно финансови инструменти и платежни средства (BG, FI, FR, LV, SE, SK). 17 държави са го транспонирали чрез специална разпоредба относно инструментите, използвани за извършване на различните престъпления по директивата, свързани с налични или безналични непарични платежни инструменти (AT, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, HR, HU, IT, LT, LU, MT, NL, PL, RO, SI).

Пет държави членки изглежда са се сблъскали с трудности при транспонирането (BE, BG, HU, PL, PT).

2.3 Общи правила за съответните престъпления

а) Подбудителство, помагачество и опит

Съгласно член 8, параграф 1 от директивата държавите членки трябва да гарантират, че подбудителството към и помагачеството в извършване на престъпление по членове 3—7 се наказват като престъпление.

Всички държави членки са транспонирали тази разпоредба. По-голямата част от държавите членки са транспонирали директивата чрез вече съществуващ член относно подбудителството и помагачеството като цяло (AT, BE, BG, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IT, LT, LU, LV, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK). Две държави членки обаче са решили да приемат нова разпоредба, която се прилага само в контекста на престъпленията по директивата (CY, MT).

С член 8, параграф 2, първо изречение от директивата от държавите членки се изисква да гарантират, че опитът за извършване на престъпление по член 3, член 4, буква а), б) или г), член 5, буква а) или б) или член 6, се наказва като престъпление. Изглежда всички държави членки са транспонирали тази разпоредба напълно, с изключение на BE, LU и SI.

И тук по-голямата част от държавите членки са транспонирали директивата чрез вече съществуваща разпоредба, която се прилага за опита за извършване на престъпление като цяло (AT, BG, CZ, EE, EL, ES, FR, HR, HU, IT, LT, LV, NL, PL, PT, SE, SK). Останалите са го включили в специална мярка за транспониране (CY, DE, FI, MT, RO).

Държавите членки трябва също така да гарантират най-малко, че опитът за набавяне с цел измама на незаконно придобит, неистински или преправен безналичен непаричен платежен инструмент, за себе си или за другото (член 5, буква г), се наказва като престъпление (член 8, параграф 2, второ изречение).

При оценката беше установено, че в две държави членки (HR, SI) криминализирането на опита за извършване на престъпление може да бъде предмет на ограничения, които не са предвидени в директивата.

Всички останали държави членки са транспонирали съответните разпоредби на директивата. Те са направили това или чрез член относно опита за извършване на престъпление като цяло (AT, BE, BG, CZ, IT, EE, EL, ES, FR, HU, LT, LU, LV, NL, PL, PT, SE, SK), или чрез специална мярка за транспониране (CY, DE, FI, MT, RO).

б) Наказания

В член 9 се предвижда, че престъпленията по членове 3—8 се наказват с ефективни, пропорционални и възпиращи наказания, и се посочва максималният срок на лишаване от свобода за различните престъпления.

Въпреки че държавите членки като цяло са транспонирали член 9 от директивата, при оценката бяха установени евентуални проблеми във връзка с обхвата на определението по отношение на член 9, параграф 2 в HR и на член 9, параграф 6 в BE, CZ, HR и HU.

Сравнението на наказанията, определени от държавите членки за различните престъпления, е сложно, тъй като престъпленията са обхванати както от общи, така и от специални разпоредби. При транспонирането на директивата чрез разпоредби относно общите престъпления държавите членки са използвали няколко национални разпоредби, за да криминализират някое от забранените от директивата деяния. Това води до няколко максимални наказания, приложими за конкретното престъпление, и предполага, че действителното максимално наказание ще зависи от всеки конкретен случай, от подхода, прилаган от съдилищата, и от националните правила относно успоредните наказания. Например в PL правилото е, че едно деяние може да представлява само едно престъпление. В случай че деяние има характеристики на две или повече наказателноправни норми, Съдът трябва да избере едно конкретно престъпление. От друга страна, в BG, когато в особената част на Наказателния кодекс е предвидена възможност за дадено престъпление да бъдат наложени едновременно две или повече наказания, съдът определя размера на всяко едно от тях така, че те в своята съвкупност да отговарят на общите цели на наказанието.

Освен това разпоредбите може да съдържат отегчаващи обстоятелства, които може да доведат до повишаване на максималния размер и до увеличаване на наказанията. Следователно максималното наказание зависи от начина на извършване на престъплението. Например общата разпоредба относно злоупотребата в HR предвижда максимално наказание лишаване от свобода със срок пет години. Ако обаче извършителят използва сила, максималното наказание е 10 години, а ако деянието е довело до значителна материална изгода, извършителят може да получи до 12 години лишаване от свобода. В Германия фалшифицирането на налични непарични платежни инструменти води до лишаване от свобода с максимален срок пет години. Ако обаче извършителят е действал с търговска цел, наказанието ще бъде с максимален срок 10 години.

При оценката също така беше установено, че в повечето случаи праговете, предвидени в националното законодателство, са по-строги от определените в директивата. Разликата може да бъде значителна: подправянето на парични знаци се наказва с до 15 години в BG и LU и с до 25 години в PL. Само две държави членки предвиждат същите (или много близки) максимални наказания като тези в директивата (AT, MT).

в) Отговорност на юридическите лица

Оценката показва, че 16 държави членки са транспонирали член 10 от директивата чрез вече съществуваща обща разпоредба от своя Наказателен кодекс (AT, CZ, BE, BG, DE, EE, ES, FR, HR, HU, LU, LV, NL, PT, RO, SE), а девет държави членки са я транспонирали чрез закон специално за отговорността на юридическите лица в контекста на директивата (CY, EL, FI, IT, LT, MT, PL, SI, SK).

г) Санкции за юридическите лица

В член 11 от директивата от държавите членки се изисква да определят и за юридическите лица ефективни, пропорционални и възпиращи санкции под формата на имуществени санкции от наказателноправен или друг характер. Всички държави членки са предвидили такива санкции.

В член 11 се предвижда възможност за държавите членки да включат различни специфични санкции за юридическите лица, като например лишаване от право да се ползват от държавно подпомагане или съдебна ликвидация. Шест държави членки изобщо не са се възползвали от възможността по член 11 от директивата (AT, BG, EE, FI, NL, SE). Останалите 19 държави са транспонирали или целия член 11, или части от него (BE, CY, CZ, DE, EL, ES, FR, HR, HU, IT, LT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SK).

д) Подсъдност

Този член, с който държавите членки се задължават да установят подсъдност по отношение на престъпленията, извършени на тяхна територия или от техен гражданин, е транспониран в общите разпоредби на националния Наказателен кодекс или Наказателно-процесуален кодекс във всички държави членки. Следователно принципът на териториалността и личният принцип са с общо приложение и не са специфични за престъпленията, уредени с настоящата директива. Освен това член 12 е транспониран от CY в националния Закон за борба с измамите със и подправянето на непарични платежни средства, както и от PT в Закона за киберпрестъпността.

Всички държави членки са транспонирали член 12, параграф 1, букви а) и б).

Член 12, параграф 3 дава възможност на съответната държава членка да установи подсъдност по отношение на престъпление по членове 3—8 от директивата, извършено извън нейната територия, когато, *inter alia*, а) престъплението е извършено от лице, което има обичайно местопребиваване на нейна територия; б) престъплението е извършено в полза на юридическо лице със седалище на нейната територия; в) престъплението е извършено срещу неин гражданин или лице, чието обичайно местопребиваване е на нейна територия. Четирнадесет държави членки (BE, CY, CZ, DE, EL, ES, FI, HR, LT, LV, MT, NL, SE, SK) са се възползвали от възможността, предвидена в член 12, параграф 3, буква а); 12 държави членки (BE, CY, CZ, EL, FI, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SK) са транспонирали член 12, параграф 3, буква б); и 16 държави членки (AT, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, FI, FR, HR, HU, LV, MT, RO, SE, SI) са разширили своята подсъдност в съответствие с член 12, параграф 3, буква в). По отношение на тази буква в) в BG, DE, EE, HU, RO и SI е установена подсъдност по отношение на престъпление, извършено извън територията на съответната държава, (само) когато престъплението е извършено срещу неин гражданин, като по този начин се пропускат лицата, чието обичайно местопребиваване е на нейна територия. AT предвижда наказателно преследване от австрийската наказателноправна система за престъпления, извършени в чужбина, ако извършителят и пострадалият са австрийци. CY, CZ, EL, FI, LV и MT са използвали и трите незадължителни разпоредби, предвидени в член 12, параграф 3.

2.4 Оперативни въпроси

а) Ефективно разследване и сътрудничество

Във всички държави членки средствата за разследване и наказателно преследване на престъпленията по членове 3—8 не са изрично включени в законодателството за транспониране на директивата, а по-скоро в по-общото законодателство, като например Наказателно-процесуалните кодекси. Обикновено възможността за използване на средство за разследване в определен случай е свързана с наказанието за въпросното престъпление; по този начин, както вече беше посочено в разпоредбата на директивата, средствата за разследване, използвани за борба с организираната престъпност или с други тежки престъпления, ще бъдат на разположение за разследване и наказателно преследване и на престъпленията, предвидени в настоящата директива. Изключителността на някои средства за разследване и необходимостта от съразмерност спрямо престъплението най-често са включени в съответните правни разпоредби и/или в Конституцията.

Съгласно член 13, параграф 2 от директивата информацията относно престъпленията по членове 3—8 следва да достига без неоправдано забавяне до органите, участващи в разследването или наказателното преследване на тези престъпления. С други думи, правоприлагащите органи и другите компетентни органи следва да имат съвременен достъп до съответната информация, за да могат да разследват и да преследват престъпленията, предвидени в настоящата директива (съображение 22). В Наказателно-процесуалния кодекс често се предвиждат различни системи за подаване на сигнали така, че за престъпленията (по смисъла на членове 3—8 от директивата) да може да се подават сигнали ефективно и бързо. Тези системи за подаване на сигнали включват: задължение на публичните органи и институции да подават сигнали; система за подаване на сигнали; процедура за подаване на жалби; задължение на доставчиците на платежни услуги да подават сигнали за сериозни оперативни инциденти или инциденти, свързани със сигурността; и правото на частни лица да подават сигнали за инциденти. Освен това с някои по-специфични закони може да се гарантира, че сигналите за инциденти, свързани със сигурността (включително сигнали за тежки престъпни дейности, като неразрешено придобиване, подправяне и промяна на платежно средство), се подават до съответните органи възможно най-бързо. Такива закони бяха докладвани от AT, CZ, LT, FI, MT и PT.

Условието предоставената информация да достига до съответните органи без неоправдано забавяне най-често не е транспонирано изрично.

б) Обмен на информация

Обменът на информация между националните правоприлагащи органи за целите на разследването и наказателното преследване на престъпления, включително посочените в членове 3—8 от директивата, може да бъде улеснен чрез оперативни звена за контакт (съображение 26). С член 14, параграф 1, първо изречение от директивата се гарантира, че държавите членки действително създават тези звена за контакт и че те са достъпни 24 часа в денонощието, седем дни в седмицата. Освен това с второто изречение държавите членки се задължават да въведат процедури, чрез които се разглеждат бързо спешните искания за помощ и чрез които се отговаря в срок до 8 часа от получаването им, като се посочва най-малко дали на искането ще бъде отговорено, както и формата на отговора и приблизителния срок за изпращането му.

Посочените по-долу държави членки са решили да използват съществуващо оперативно звено за контакт за целите, описани в настоящата директива: AT, BE, CY, EE, EL, ES, FR, HU, IT, LT, LV, NL, PL, PT, SE.

В таблица 1 е представен преглед на установените звена за контакт. В BG, CZ, LU, SI, HR не беше установено наличие на звена за контакт.

Таблица 1 Оперативни звена за контакт

ДЧ	Звено за контакт	ДЧ	Звено за контакт
AT	Федералната криминална полиция	EE	Министерство на правосъдието
BE	Дирекция „Оперативна полицейска информация“	FI	Национално бюро за разузнаване
BG	Не е приложимо	FR	Отдел за международни отношения към Централната дирекция на съдебната полиция
CY	Полиция на Кипър	HR	Не е приложимо
CZ	Не е приложимо	HU	Център за международно сътрудничество по наказателноправни въпроси (NEBEK)
DE	16 служби на националната криминална полиция и една служба на федералната криминална полиция — централни звена за контакт в областта на киберпрестъпността	MT	Полицейски сили на Малта
EL	Полиция на Гърция (отдел за международно полицейско сътрудничество)	ES	Звено за координация при извънредни ситуации
IT	Централа за международни операции на Службата за международно полицейско сътрудничество	NL	Национален център за международна правна помощ (LIRC)
LT	Втори отдел на Съвета за управление на силите на полицейското управление към Министерството на вътрешните работи на Република Литва и Съвета по международни отношения към Бюрото на криминалната полиция на Литва	PL	Главно управление на полицията
LV	Национална полиция	PT	Криминална полиция
RO	Отдел „Наказателно преследване и криминални разследвания“ към Главната прокуратура	SE	Полицейски служби
SI	Не е приложимо	SK	Бюро на криминалната полиция към Президиума на полицейските сили на Словашката република

Член 14, параграф 1, второ изречение от директивата на практика е въведено в няколко държави членки. В BE, BG, CZ, LV, RO, FR, HR, LU, NL, PL, SE, SK беше невъзможно да бъде намерена информация за процедурите, приложими за спешните искания.

в) Сигнали за престъпления

Държавите членки също така са задължени да осигурят наличието на подходящи канали за подаване на сигнали. Тези канали за подаване на сигнали за вероятни измами или, в по-общ план, за подаване на сигнали за евентуални престъпления, може да бъдат предвидени в законодателни актове. Често държавите членки са определили подаването на сигнали за престъпления като задължение за определени категории (физически и юридически) лица (в голяма степен в съответствие с член 15, параграф 2), докато на пострадалите и на другите „странични лица“ е предоставена възможността (но не и задължението) да подават сигнали. Тези правни разпоредби обикновено са допълнени от разпоредби за практическото им прилагане.

Във всички държави членки писмени или устни сигнали може да се подават до полицията и/или до съдебната власт. Освен това някои държави членки са осигурили допълнителни канали за подаване на сигнали:

Във федералното право на АТ често се предвиждат различни системи за подаване на сигнали така, че за престъпленията по смисъла на членове 3—8 от директивата да може да се подават сигнали ефективно и бързо: 1) задължение на публичните органи и институции да подават сигнали; 2) система за подаване на сигнали до прокуратурата по икономически въпроси и корупция; 3) система за подаване на сигнали до Органа, отговарящ за финансовия пазар; и 4) задължение на доставчиците на платежни услуги да подават сигнали за сериозни оперативни инциденти или инциденти, свързани със сигурността. Във Федералната криминална полиция е създадена специална служба за подаване на сигнали в областта на киберпрестъпността. Освен това Федералното министерство на вътрешните работи си сътрудничи с Австрийската търговска камара. В резултат на това се изпращат съобщения и се провеждат различни кампании, с които обществеността се мотивира и насърчава да подава сигнали за съответни нарушения на закона.

В BE Министерството на икономиката ръководи единно звено за контакт за пострадалите от измами и подвеждане. Освен това Органът за финансови услуги и пазари е установил по нормативен път канал за подаване на сигнали и е предоставил достъп до него за всички жалби, свързани с кредитни или инвестиционни продукти и услуги.

В СУ кипърската полиция, заедно с Централната банка на Кипър и националния орган за мрежова и информационна сигурност са официално определени чрез законодателна мярка за компетентните национални органи, отговарящи за създаването на подходящи канали за подаване на сигнали и комуникация.

В наказателното право на CZ се предвижда задължение за държавните органи да подават сигнали.

В DE съответните субекти са задължени да подават сигнали за съмнителни сделки без неоправдано забавяне. Освен това на федерално равнище са приети незаконодателни мерки, като например институционализирано публично-частно партньорство за целите на разкриването, предотвратяването, разследването или наказателното преследване на престъпленията по членове 3—8 от директивата, както и платформа за обмен на информация.

В EL, в допълнение към общите канали за подаване на сигнали, гръцкото правителство е създадо онлайн държавна услуга, където гражданите могат пряко да подават жалби за престъпления, извършени онлайн. Освен това кредитните институции и другите доставчици на платежни услуги трябва незабавно да докладват на Централната банка на Гърция (която има компетентност по отношение на такива жалби) за случаите на измама, веднага щом установят такива.

В ES, отделно от общите канали за подаване на сигнали за престъпления, Централната банка на Испания предоставя канал за подаване на сигнали в сътрудничество с Националния институт за киберсигурност.

В италианското законодателство е гарантирано, че съдебната полиция своевременно съобщава на прокуратурата всяка информация за престъпления, придобита по собствена инициатива или вследствие на жалба или съдебно производство. Обменът на информация се насърчава и чрез цифрови платформи.

LT разполага с множество канали за подаване на сигнали за престъпления по членове 3—8 от директивата — чрез интернет страница (портала e-Police), чрез общия телефонен номер за спешни повиквания 112, лично, по електронна поща, чрез текстово съобщение и чрез мобилното приложение e-Police, както и чрез други автоматични средства. Доставчиците на платежни услуги, финансовите институции и другите задължени субекти, Централната банка на Литва и Службата за разследване на финансови престъпления са задължени да уведомяват компетентните правоприлагащи органи за основателни съмнения за престъпни и/или други незаконни действия.

В LU има уебсайт, на който се обяснява как се подават сигнали за измами. Комисията за контрол на финансовия сектор е създала насоки за разкриване на финансови измами, но също така изисква от всички предприятия под неин надзор да докладват възможно най-скоро за всички измами и инциденти, дължащи се на външни компютърни атаки.

В RO задължение да подават сигнали имат държавните служители и лицата, заемачи ръководни длъжности в публичните органи, лицата, извършващи услуги от обществен интерес, и лицата, действащи в рамките на контролните и надзорните органи.

В SI задължение да подават сигнали за престъпления имат всички държавни органи и организации, които разполагат с държавна власт.

Чрез създадената с правен акт платформа Regceval във Франция на пострадалите се дава възможност да подават сигнали за измами със и подправяне на банкови карти. Подобна платформа съществува за подаване на сигнали в областта на киберпрестъпността. Освен това се прилагат санкции по отношение на всяко (физическо или юридическо) лице, което не възпрепятства чрез незабавно действие извършването на престъпление, което води до общо задължение за подаване на сигнали.

В HU задължението за подаване на сигнал за престъпление е определено само за членовете на властта, държавните служители и законоустановените професионални органи. На своя уебсайт Унгарската национална банка насърчава финансовите институции да подават сигнали за вероятни измами под формата на становище.

В MT националното звено за контакт насърчава подаването на сигнали, по-специално от страна на финансовите институции, за вероятни измами със и подправяне на непарични платежни средства.

В PT, отделно от законоустановения канал за подаване на сигнали, съществува система за подаване на сигнали в областта на киберпрестъпността „с едно кликане“, при която има възможност да се последва връзка, с която незабавно се отваря електронно писмо до компетентните органи.

В SE за определени видове престъпления, като например измами с кредитни карти, може да се подават сигнали и чрез електронната услуга на полицейските служби. Също така участниците в банкови и финансови дейности са задължени да подават сигнали до полицейските служби за съмнителни дейности, свързани с потенциални случаи на изпиране на пари или финансиране на тероризъм, или с имущество, което произтича по друг начин от престъпно деяние. Освен това се поддържа постоянен диалог между банковите и финансовите операции, и Националният център за борба с измамите към полицейските служби.

В правните разпоредби в SK е предвидено изискване (и процедури) публичните органи и други юридически лица незабавно да подават сигнали за престъпления до правоприлагащите органи. Освен това задължените лица и по-специално банките имат задължения да подават сигнали и във връзка с изпирането на пари.

От друга страна, в NL и PL са били предприети незаконодателни действия за прилагане на член 15 от директивата. Телефонните линии на нидерландските полицейски служби и уебсайтът на полицията осигуряват подходящ канал за подаване на сигнали до органите за измами, които включват непарични платежни средства. Освен това нидерландското правителство се е ангажирало да насърчава финансовите институции и другите юридически лица да подават сигнал за всяка вероятна измама. Този ангажимент е виден например от наличието на фронт офис за финансови измами, създаден във всички полицейски звена в Нидерландия. Освен това четири големи банки и ICS cards са подписали споразумение с полицията за съвместна борба с (банковите) измами и фишинга. В PL всички полицейски звена приемат сигнали за престъпления 24 часа в денонощието, седем дни в седмицата. Освен това, поради естеството на престъпленията, извършени с помощта на компютърни технологии, с тези звена може да се осъществи пряк контакт чрез специализирано организационно звено на полицейското управление. Също така, за да се осигури възможно най-бързо сътрудничество с банковия сектор, е създаден канал за сътрудничество между Бюрото за борба с киберпрестъпността към полицейското управление и Центъра за банкова сигурност към Полската банкова асоциация.

Член 15, параграф 2 от директивата не е транспониран в BG, EE, HR.

2.5 Подкрепа за пострадалите и предотвратяване на престъпления

- a) Помощ и подкрепа за пострадалите

С член 16, параграф 1 от директивата се гарантира помощ и подкрепа за физическите и юридическите лица, с чиито лични данни е извършена злоупотреба. Мерките следва да включват: а) предоставянето на конкретна информация и консултации за това как да се защитят срещу отрицателните последици от престъпленията и б) предоставянето на списък със специализираните институции, които се занимават с различните аспекти на престъпленията, свързани със самоличността, и оказват подкрепа на пострадалите.

В същия дух юридическите лица, които са жертви на престъпленията, посочени в членове 3—8 от настоящата директива, следва да имат достъп до информацията относно а) процедурите за подаване на жалби, б) правото да получават информация по случая, в) наличните процедури за подаване на жалби, ако компетентният орган не зачита правата на жертвата в хода на наказателното производство, и г) данните за контакт за съобщаване на техния случай (член 16, параграф 3 от Директивата).

Наказателно-процесуалният кодекс на повечето държави членки съдържа разпоредби относно пострадалите и техните права, включително някои специфични разпоредби относно правото на пострадалите на информация и помощ по време на производството, правото на получаване на консултации и правото на подаване на жалба. Вече установени разпоредби в Наказателно-процесуалния кодекс често се допълват със специален акт за транспониране на директивата. Юридическите лица обикновено се третира в отделни правни разпоредби в рамките на Наказателно-процесуалния кодекс или другаде. Освен това за оказване на помощ и подкрепа на пострадалите от престъпленията по членове 3—8 от директивата се използват различни информационни кампании, брошури, специализирани уебсайтове, циркулярни писма и др. Такъв е случаят с АТ, ВЕ (по отношение на член 16, параграф 1), СУ, СЗ, ДЕ, ИТ, ЛТ, ЛУ (по отношение на член 16, параграф 1), ЛВ (по отношение на член 16, параграф 3), РО, СИ (по отношение на член 16, параграф 3), ЕЕ, ФИ (по отношение на член 16, параграф 1), ФР (по отношение на член 16, параграф 1), HR, HU, NL, PL (по отношение на член 16, параграф 3), PT, SE и SK. С изключение на МТ, член 16, параграф 1 и/или член 16, параграф 3 от директивата не са транспонирани никъде буквално или почти буквално.

Списъкът на акредитираните институции за консултантски услуги, които предоставят помощ на пострадалите, както е посочено в член 16, параграф 1, буква б) от директивата, обикновено е достъпен онлайн и следователно се прилага на практика.

б) Предотвратяване на престъпления

С член 17 относно предотвратяването на престъпления от държавите членки се изисква да предприемат подходящи действия, като например информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността, програми за научни изследвания и образователни програми. Настоящият раздел се основава на оценка на информацията, съобщена на Комисията от държавите членки, както и на проучване в интернет с отворен код за проверка на наличието на мерки за предотвратяване на престъпления. Както е описано в таблица 2 по-долу, в случаите, в които са установени действия за предотвратяване на престъпления, те са свързани главно с киберпрестъпността и онлайн измамите. В някои държави обаче се предоставя и информацията относно предотвратяването на измами, обикновено от полицията.

Таблица 2 Действия за предотвратяване на престъпления

ДЧ	Действия
AT	Федералната полиция редовно предоставя информация на своя уебсайт и в социалните мрежи за начините за защита от измами. Сътрудничеството със заинтересованите страни, като например Търговската камара, се подкрепя и осъществява в рамките на проекти за електронна търговия.
BE	Различни уебсайтове с препоръки/материали за повишаване на осведомеността, като поддържаните от Центъра за киберсигурност на Белгия (ССВ). Чрез търсене в интернет беше установено известно сътрудничество със заинтересованите страни, например организацията, представляваща финансовия сектор, си е сътрудничила с прокуратурата в Брюксел (parquet) за разработване на материали за повишаване на осведомеността.
BG	През 2021 г. Асоциацията на банките в България е започнала кампания за борба с „финансовите мулета“, която е била проведена съвместно с Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ и прокуратурата. Главната дирекция е стартирала и кампания за борба с фишинга.
CY	Подразделението на полицията за борба с киберпрестъпността предоставя на своя уебсайт информация и препоръки по въпроси като цифровите измами, както и информация за предстоящи събития, например кампании за повишаване на осведомеността. Пример за това е информационната кампания за информационна сигурност, проведена от полицията, централните банки, Асоциацията на банките и органа за цифрова сигурност.
DE	Федералната полиция (ВКА) предоставя на своя уебсайт преглед на мерките, насочени към институционализирано публично-частно партньорство за целите на разкриването, предотвратяването, разследването или наказателното преследване на престъпленията, обхванати от директивата, например партньорството между Федералната криминална полиция (ВКА), Федералната служба за информационна сигурност (BSI) и „German Competence Centre against Cyber Crime e.V.“ (G4C) — асоциация на финансовите институции и дружествата от сектора на информационната сигурност. ВКА също така е стартирала Cybercrime Conference C ³ — платформа за обмен на информация между органите, предприятията, научните кръгове и политиките. G4C също така изготвя информационни брошури и провежда обучения. И накрая, ВКА участва и в мерки за предотвратяване на престъпления в областта на киберпрестъпността на равнище федерални провинции, а на национално равнище също така работи в мрежа с други полицейски и неполицейски органи и организации (заинтересовани страни) и засилва сътрудничеството, особено по актуалните теми.
FR	Министерството на вътрешните работи публикува информация за предотвратяване на инциденти, свързани с киберсигурността. На съществуващите платформи за подаване на сигнали в областта на киберпрестъпността са включени и съобщения за предотвратяване на престъпления, както и Националната полицейска информационна и комуникационна служба (SICoP). Сред другите примери са насоките, издадени от Централната банка на Франция, или ръководството за предотвратяване на измамите, публикувано от Националната работна група за борба с измамите, която обединява различни административни и правоприлагащи органи.
EL	Отделът за борба с киберпрестъпността и полицейското управление проявяват голяма активност при информирането на обществеността, повишаването на осведомеността и намаляването на риска човек да пострада от измами, като използват телевизионни кампании, образователни лекции и онлайн информация.
ES	Испанският национален институт за киберсигурност и данъчната агенция предоставят на своя уебсайт важна информация с цел предотвратяване на фишинг, прилагане на софтуер за изнудване и др. сред предприятията.
HR	Министерството на вътрешните работи предоставя онлайн информация за интернет измамите и поддържа канал в YouTube „Измами и компютърна сигурност“, който съдържа видеоклипове на тема киберизмами.
IT	Италианската хазна, която има за задача да предотвратява измамите с платежни средства, вече насърчава редица инициативи на местно равнище, в сътрудничество с местните администрации и системата на университетите, като организира семинари и работни срещи във връзка с категориите, участващи в подправянето на валута, включително граждани.
LT	Информация относно предотвратяването на престъпления може да бъде намерена на уебсайта на Органа за регулиране на съобщенията в раздела за онлайн измамите и на уебсайта на полицията в раздела за най-често срещаните видове киберизмами. Освен това една от целите на националната стратегия за борба с киберпрестъпността е да се засилят предотвратяването и контролът на киберпрестъпността, по-специално чрез развиване на ефективно сътрудничество между правоприлагащите органи и другите заинтересовани страни.

LV	Комисията за финансовия и капиталовия пазар е разработила различни интернет инструменти за предоставяне на информация и насоки по въпроси, свързани с финансовата сигурност и измамите. Освен това са били организирани различни кампании в сътрудничество с Националната полиция и Центъра за защита на правата на потребителите.
NL	Въведени са мерки, като например „Fraudehelpdesk“ (гореща линия за помощ при измами) — организация, субсидирана от нидерландското правителство. Когато може да бъдат докладвани действия с цел измама, Fraudehelpdesk е част от SAFECIN Stichting (Фондация за борба с финансовите и икономическите престъпления в Нидерландия (SAFECIN) — фондация с участието на правителството.
SE	Поддържа се постоянен диалог между банковите и финансовите операции, и Националният център за борба с измамите към полицейските служби (NBC). Освен това NBC си сътрудничи например с участници в електронната търговия също и за целите на предотвратяването на престъпления. В тези контакти се подчертава значението на подаването на сигнали до полицията за измами.

В десет държави членки (CZ, EE, FI, HU, MT, PL, PT, RO, SI, SK) не беше намерена никаква информация за предприети подходящи действия за предотвратяване на престъпления и практическо прилагане, въпреки че в MT и RO това задължение е отразено в законодателството, като се следва отблизо формулировката на директивата.

3. Заключение и следващи стъпки

Директивата е довела до съществен напредък при криминализирането на измамите със и подправянето на непарични платежни средства на сравнимо равнище във всички държави членки, което улеснява трансграничното сътрудничество между правоприлагащите органи, разследващи този вид престъпления. Държавите членки са изменили наказателните си кодекси и друго относимо законодателство, рационализирали са процедурите си и са създали или подобрили схемите за сътрудничество. Комисията отдава дължимото на големите усилия от страна на държавите членки за транспониране на директивата.

Въпреки това все още има какво да се направи с цел реализиране на пълния потенциал на директивата, ако държавите членки приложат изцяло всичките ѝ разпоредби. Анализът до момента показва, че някои от основните подобрения, които трябва да бъдат постигнати от държавите членки, са свързани с член 2, буква г), в който се дава определение за виртуална валута; член 7 относно престъпленията във връзка със средствата за извършване на престъпления и член 8, параграф 2 относно опита за извършване на престъпление; член 9, параграф 6 относно наказанията за физически лица, в случай че престъплението е извършено в рамките на престъпна организация; член 14 относно обмена на информация; и член 16 относно помощта и подкрепата за пострадалите.

Комисията ще продължи да предоставя подкрепа на държавите членки при прилагането на директивата. По-специално през 2023 г. ще бъде публикувана специална покана за представяне на предложения.

Комисията се ангажира да гарантира, че транспонирането е завършено в целия ЕС и че разпоредбите се прилагат правилно. Това включва наблюдение дали националните мерки съответстват на разпоредбите в директивата. При необходимост Комисията ще упражнява правомощията си за принудително прилагане, които са ѝ дадени съгласно Договорите, посредством производства за установяване на нарушения.